

Verktyg för presentationer i offentliga sammanhang

Vi är mångbruk.

Mångbruk är ett relativt nytt begrepp och alla ni som valt att driva företag med skogen som bas, uppfattas ofta som normbrytare och pionjärer. Som alltid när det handlar om något nytt, finns kunskapsluckor både inom stödsystemen och hos allmänheten. Det konventionella skogsbruket är starkt präglad av maskulina normer och varje gång en mångbrukare presenterar sin verksamhet, växer en ny bild fram av skogsbruk. En bild av kvinnor och män med olika bakgrund, kunskap och erfarenheter, som ger nya perspektiv på skogen som utvecklingsarena.

För att stärka gruppen mångbrukare har Skogens kraft tagit fram detta verktyg för dig som vill vässa dina presentationer och samtidigt synliggöra den mångfald av företagande som skogen möjliggör. Verktuget ger en rad praktiska råd, som kan hjälpa dig att presentera din verksamhet, både som enskild företagare och som en del av ett större sammanhang. Indirekt kan det hjälpa dig att få syn på det gemensamma och din egen del i utvecklingen av företagande med skogen som bas. Att hänvisa till en helhet, gör det dessutom lättare att samarbeta med andra mångbrukare och enklare för mottagaren att förstå sammanhanget.

NÄR KAN DU ANVÄNDA VERKTYGET?

Du använder verktyget i samband med mångbruksträffar, både digitala och fysiska. Du använder det också när du deltar på mässor, konferenser eller andra sammanhang där du möter människor och berättar om din verksamhet. Det kan vara tillsammans med andra talare eller på ett eget tillfälle.

INNEHÅLL

- Att göra en PowerPoint
- Att välja bilder
- Anpassa efter målgruppen
- Hitta ditt sammanhang
- Presentationsteknik
- Verktyg i bemötande
- Så hanterar du motstånd

Att göra en PowerPoint

Innehållet på sidorna ska vara relevant och utgöra ett komplement till ditt prat. Begränsa innehållet på varje sida och ha hellre fler sidor än för mycket information per sida.

TYDLIG TEXT. Undvik långa textstycken, använd stödord och punktlistor. Att använda 24 i teckenstorlek är en bra utgångspunkt. Använd ett enkelt språk.

VISUELLT STÖD. Använd bilder som visualiserar och förstärker ditt budskap. Undvik bilder endast för dekoration

KONSEKVENT DESIGN. Använd samma typsnitt, färger och layout genom hela presentationen.

ENKELT MANUS. Skriv dina anteckningar i PowerPoint-funktionen "Anteckningar" istället för på själva sidan.

STRUKTUR. Berätta gärna för åhörarna vad de kan förvänta sig av presentationen. Vad ska de få höra idag? När kan de ställa frågor? När får de paus? Avsluta med en sammanfattning.

FILM. Att ha med film i en presentation kan vara trevligt, men vid digitala presentationer ställer det högre krav på din och åhörarnas uppkoppling, vilket kan göra att filmupplevelsen inte blir som tänkt. Skicka istället med länk i utskick eller i chatten.

KONTRASTER. Använd tillräcklig kontrast mellan text och bakgrund och i grafik för att det ska kunna uppfattas av alla.

MER OM LÄSBARHET OCH KONTRAST

- Kisa med ögonen – kan du läsa texten?
- Använd tillräcklig kontrast mellan text och bakgrund | Digg
- Skapa en tydlig PowerPoint-presentation - Digitek

Att välja bilder

När du väljer bilder är det viktigt att tänka på att bildval kan befästa stereotypa bilder av kvinnor och män.

Därför bör du undvika bilder på personer som bekräftar rådande könsnormer, som tex. att kvinnor yogar och män kör röjsåg/motorsåg i skogen. Titta på vem som är aktiv och vem som är passiv på bilden. Har du bilder på både kvinnor och män? Att bara använda bilder utan personer kan bidra till att bekräfta de förutfattade bilder vi har av yrket. Därför är det bättre att säkerställa en jämn könsfördelning än att undvika bilder på personer.

Anpassa efter målgruppen

Fundera över vem som ska lyssna, vad de vill höra och på vilket sätt.

Vilken är den primära målgruppen för detta tillfälle? Är flera målgrupper inblandade vilket är huvudbudskapet du vill få ut? Är det kunder, kollegor, rådgivare, banken, kommunen, regionen eller vem?

Hitta ditt sammanhang

Innan du berättar om din verksamhet kan det ofta vara bra att sätta in företaget in ett sammanhang. Detta kan du göra genom att ha med:

En definition av mångbruk: I ett svenskt sammanhang beskrivs mångbruk av skog ofta som nyttjande av skogsmark för flera ändamål utöver virkesproduktion. Nationella skogsprogrammet definierar till exempel mångbruk så här (nationella skogsprogrammet, arbetsgrupp 1, 2016): "Med mångbruk menas att skogen används för flera olika syften (t ex skogsbruk, naturturism, rennäring, naturvård, träförädling, jakt, trivsel, ideellt föreningsliv, rekreation, folkhälsa, arena för kulturyttringar m.m.). Syftena kan vara kommersiella eller icke-kommersiella".

Prata om platsutveckling.

Berätta att det finns ca 85 000 privata skogsägare i Västra Götaland (44 000) och Småland (41 000). (Mer än 300 000 totalt i Sverige). Andelen kvinnor är ca 39% både i regionerna och nationellt.

Berätta om landsbygdsföretagande, som en del i att bygga ett resilient (motståndskraftigt) samhälle.

Småskalighet och drivkraft att utveckla företagandet

Att mångbruk är en del av skogen – inte i motsats till – inte i konflikt med ett visst skogsbruk utan ett komplement.

Att mångbruk skapar fler och nya arbetstillfällen för kvinnor och män med olika bakgrunder och erfarenheter. Att mångbruk kan ge en ökad förädlingsgrad, och därmed ett ökat ekonomiskt värde.

Att mångbruk bidrar till en levande landsbygd med möjlighet att bo, verka och utvecklas i skogsbygder för kvinnor och män.

Att mångbruk kan bidra till ökad beredskap genom lokala värdekedjor och samverkan samt robusta skogar.

KOM IHÅG

Du har en möjlighet att visa helhetsperspektiv som kan bidra till bättre villkor både för ditt, och andras företagande. Utmana gärna rådande normer och våga testa och reflektera över villkoren för mångbruk och hur det ser ut för kvinnor och män.

Presentationsteknik

Presentationsteknik är konsten att strukturera, planera och framföra ett budskap så att det engagerar och tydligt når fram till mottagaren. Ju mer du vet om sammanhanget desto lättare blir det att målgruppsanpassa din presentation.

Ta reda på hur lång tid har du på dig och i vilket sammanhang/kontext du ska prata. Är du ensam talare eller vilka delar du scen eller skärm med?

Bestäm vad ditt viktigaste budskap är – använd dina berättelser för att få åhörarna att minnas det du förmedlar.

Öva på din presentation. Ta tiden för att bli medveten om hur mycket som ryms inom tidsramen.

Pausa regelbundet för en effektiv presentation. Pauser eller interaktion var 30:e minut håller åhörarnas fokuserade. Vid längre föreläsningar pausa efter max 45–60 minuters oavbrutet tal.

Kom ihåg att ha roligt, visa ditt engagemang för din verksamhet och använd din tid till att visa mångbrukets möjligheter.

DIN PRESENTATION. Om du använder dig av ett presentationsverktyg (till exempel Power Point) ska du se det som ett komplement för att göra det tydligare för de som lyssnar. Undvik att presentationen blir ett manus du läser ur. Hänvisa inte heller till att åhörarna själva ska läsa i presentationen – du ska vara i fokus.

Ta gärna med i din presentation vad ditt nästa steg efter detta event kommer att vara och skriv ut dina kontaktuppgifter på sista bilden så de följer med när du skickar ut presentationen efter mötet. Ett tips här är att spara din presentation i pdf-format som du kan skicka ut efteråt, då följer inte dina anteckningar med.

INTERAKTION. Planera gärna för interaktion med deltagarna. Oavsett om ni ses fysiskt på plats eller digitalt på en skärm. Använd exempelvis menti.com för att ställa frågor. På så vis blir deltagarna delaktiga i din presentation och kommer hålla bättre fokus på det du säger. Ibland kan en interaktion räcka med att man ställer en fråga där man ber deltagarna att vinka om de håller med, alternativt visa en tumme upp eller ner.

VAR I GOD TID. Planera i samråd med arrangör så att du kan vara på plats cirka 20 minuter innan eventet du ska presentera på börjar om du deltar fysiskt, fem minuter innan om du deltar digitalt. Kolla av tekniken och gå igenom din presentation.

VAR FLEXIBEL. Håll inte din planering i en järnhand – allt kan hända under en presentation. Skulle det uppstå teknikstrul kan du alltid be deltagarna ta en kort paus eller diskutera en fråga i några minuter tills problemet är löst.

VAR TILLGÄNGLIG I EFTERÅT. Även om eventet är klart kommer några deltagare att dröja sig kvar på eventet. Om möjligt, stanna kvar och mingla. Kanske kommer någon på en fråga som kan vara värd att fortsätta diskutera?

Extra att tänka på om du deltar digitalt

LJUD. Ljudkvaliteten är viktigare än bildkvaliteten. Dubbelkolla därför ljudet samma dag som eventet. Testa gärna om en extern ljudkälla och mikrofon är bättre än den som är inbyggd i din dator.

KAMERA. Placera kameran i ögonhöjd rakt framför ansiktet. För att få kameran i ögonhöjd kan du enkelt placera några böcker under din dator. När du talar, titta alltid rakt in i kameran. När andra pratar kan du kika runt på deltagarna. Se till att du har en neutral bakgrund.

LJUSSÄTTNING. Placera dig så att du har en ljuskälla framför dig. Akta dig för motljus om ett fönster är placerat bakom dig. Då finns risk att du blir mörk. Har du en bordslampa kan den med fördel placeras så att ljuset är riktat snett mot ditt ansikte.

STÅ/SITTA. Om du står eller sitter ner spelar egentligen ingen roll. Sitter du ner är risken större att du säcker ihop och blir trött snabbare.

DUBBELKOLLA TEKNIKEN. Be arrangörerna kolla så att ljud, bild och kamera fungerar som det ska. Dubbelkolla att du kan dela din presentation. För att undvika stress – gör gärna ett tekniktest med arrangören dagen innan. Då hinner du ändra lokal, dator eller utrustning om uppkopplingen är dålig eller om något inte fungerar.

Verktyg i bemötande

Se verktyget "Skogen gör inte skillnad på folk och folk" www.skogenskraft.se/verktyg/.

Så hanterar du motstånd

Det finns en möjlighet att man i samband med en presentation stöter på motstånd likt: "Vad förlorar ni när ni håller på och leker så där?" eller "Det där kan man väl inte få att gå runt?". Lyssna på invändningarna, bemöt rädslor eller ifrågasättande med förståelse och fortsätt med din presentation/linje. Traditionell affärsutveckling stämmer kanske inte helt överens med den affärsutveckling mångbruket efterfrågar och om vi vill se en förändring av förutsättningarna/villkoren för mångbruk är det viktigt att lyfta och lyssna på olika perspektiv i diskussionen.

Håll ett genrep

Inom ramen för projektet kan vi erbjuda ett genrep, kontakta oss för att boka tid. Använder du verktyget i andra sammanhang, boka gärna in ett genrep med dig själv.

Källor och länkar

Lathund för dig som är föreläsare eller paneldeltagare

Voting - Mentimeter

Mångbruk av skog – om att utveckla skogens mervärden ffrapport_mangbruk-av-skog_2020-07-02.pdf

